Tiszavirág - Természetjáró útvonal

A tiszavirágzásról tudhatunk meg információkat a rövid kis séta során, ami a szolnoki Tisza-parton halad. Fel szeretné hívni a figyelmet a természet egyik legszebb látványára és sebezhetőségére. A tiszavirágzást 2020. május 22-én hungarikummá nyilvánították, ismerjük meg ezt a csodálatos látványt!

Táv: 1 km

Idő: 1 óra

Állomások száma: 6

Gyerekekkel nagyszerű kis séta lehet, de ajánlott mindenkinek, aki a természet e szépségét látni szeretné.

Gyalogosan lehet bejárni. Bár az év bármely évszakában bejárható, de ha szeretnénk kérészt látni, ajánlott június közepére időzíteni a sétát. Szolnoknál a tapasztalatok alapján június 15. és 25. között van esély megtekintésükre. A Tisza 500 cm-nél magasabb vízállása esetén nem lehet bejárni az útvonalat.



Javasolt útvonal letöltése: Letöltés

Tanösvény állomásai:

1. állomás: Mi is az a tiszavirág?



A legnagyobb és talán legszebb európai kérész a tiszavirág, amelynek lárvái a Tisza és nagyobb mellékfolyóinak agyagos partszakaszaiban, leginkább kanyarulatokban, a víz alatti telepekben élnek. Három évnyi fejlődés elteltével, a víz felett eljárják nászukat és néhány óra után életük már véget is ér.

Kérdés: Mi is az a tiszavirág?

1. Növény
2. Rovar
3. Madár

Utunkat a Dr Béres József sétányon folytatjuk tovább nyugati irányban.

2. állomás: Élőhelyük



Egykor Európa számos folyójában jelen voltak, de az 1900-as évek első harmadában kihalt Nyugat-Európából, de a Tiszán is nagyon lecsökkent már a számuk, a folyószabályozások, mederátalakítások, a folyókat szennyező gyárak együtes következményeként. Az elmúlt évtizedek növekvő egyedszámai azonban bíztatók.

Kérdés: A kérészek természetvédelmi oltalom alatt állnak. De pontosan mit nem szabad gyűjteni?

1. A kifejlődött rovarokat.
2. A lárvákat és a kifejlődött rovarokat.
3. A lárvákat és a kifejlődött rovarokat, de még az elpusztult rovarokat sem.

Utunkat a Dr Béres József sétányon folytatjuk tovább nyugati irányban, majd a sétány végén található lejárónál a hullámtérre megyünk, a vízirendőrség kikötőjéhez.

3. állomás: Tiszavirágzás



Virágzásnak a tömeges megjelenésüket, a június közepi rajzást mondják. Csupán egy-két napon keresztül látható, de ilyenkor a folyó megfelelő szakaszán, a meleg, szélcsendes napnyugtát megelőző pár órában a kifejlődött kérészek több ezres számban repdesnek a Tisza medre felett. A hímek a víz felszínén párosodak a nőstényekkel, majd a nőstények folyásiránnyal szemben akár néhány kilométert is fentebb repülnek a folyón, hogy az elszórt peték a meder megfelelő részéhez hulljnak.

Kérdés: Ez a természeti jelenség az életről, a küzdelemről és elmúlásról szól. Több népi mondás is utal rá. Az egyik, amikor valamit tiszavirág életűnek nevezünk. Mikor is mondjuk?

1. Ha valami túl hamar végetért.
2. Ha valaki sokáig rejtőzködve él.
3. Ha valami gyorsan elkészül.

A sétány alatt visszahaladunk keleti irányba.

4. állomás: Lárvaélet



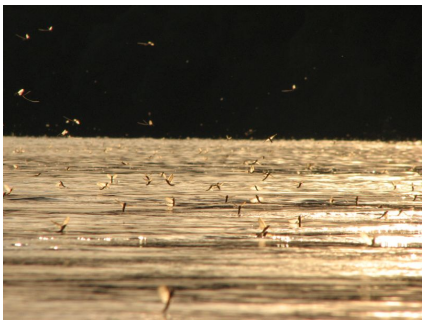
Egy nőstény általában 7-8000 db petét ejt a víz felszínére. A pete lesüllyed a folyófenékre, a kikelő lárva (nimfa) befúrja magát a meder falába, és nyitott 10—15 cm hosszú lyukakban kezdi meg három éves lárvaéletét. Az agyagos mederanyagú, megfelelő áramlású helyeken nagy sűrűségű telepek alakulhatnak ki. Kopoltyúlemezeik mozgatásával a járataikban áramoltatják a vizet, és kiszűrik a víz által szállított szerves törmeléket, algákat, baktériumokat.

Kérdés: A kérészlárva a három év alatt többször is átvedlik. Mit gondolunk hányszor?

1. 3
2. 7
3. 20

Tovább haladunk keleti irányba, majd a sólyához érve lemegyünk a partra.

5. állomás: Rajzás



A lárvák növekedése a hőmérséklettől nagy mértékben függ. Fejlődésük végén, a jó idő bekövetkeztével a lárvák levegővel töltik meg bélcsatornájukat, előbújnak a lyukakból, és a felszínre igyekeznek. A hímek jelennek meg elsőként és úgynevezett szubimágókká válnak. Ebben az állapotban még csak nehezen képesek repülni, de ha sikerül a partra kiérniük, ott cserjékre, levelekre kapaszkodva átalakulnak imágóvá. A nőstények valamivel később jelennek meg, mint a hímek, és levetve lárvabőrüket, egyből imágóvá alakulnak. Ez után indul el a víz felszínén a látványos násztánc, majd a nőstények elindulnak útjukra, hogy a megtermékenyített petéiket szétszórják.

Kérdés: Rajzás után kimerülve hullanak a kérészek a vízbe. Teljesítették feladatukat, életük ennyi volt. Vajon ettek valamit kifejlődésük után?

1. Igen, a vízből apró hordalékot fogyasztanak.
2. Igen, partot érve növények levelével táplálkoznak.
3. Nem, csak kezdetleges szájszervük van.

A partról felmegyünk a sétányra, és a kiinduló állomás irányába megyünk.

6. állomás: Tiszavirágzás jelentősége



Rajzáskor a kérészek számos hal, madár táplálékául szolgálnak. Régi elbeszélések alapján fontos esemény volt a virágzás a Tisza mentén élő emberek számára is. Az elhullott kérésztetemeket gyűjtötték, hogy takarmányul szolgáljanak a ház körüli állatoknak. Jelenleg, mivel már számuk nagyon megcsappant, az elhullot egyedek gyűjtése is tilos. A vízben fejlődő kérészek nagyon érzékenyek a víz szennyeződésére. A faj minden előfordulási formája és élőhelye természetvédelmi oltalom alatt áll. A tiszavirágzás számos művészt is megihletett, így akkor is tudunk benük gyönyörködi, ha éppen

lemaradunk a rajzásról. Szolnokon híd, szobor de még utca is lett róuk elnevezve.

Kérdés: Mi a tiszavirág másik ismert neve?

1. Keszeg
2. Kárász
3. Kérész

Utunk uolsó állomásához értünk. A sétát Varga Gábor, Tiszavirágpár szobránál befejezzük.

Az alkalmazás letölthető a Play áruházból:



www.gordogok.hu